

כ באב תשפ"ב, 17.8.2022

גיליון מס' 814

פרשת עקב

בין הלום למציאות

מאת הרב מאיר נהוראי, משואות יצחק

לקבלת דף פרשת שבוע בווצאפ (קבוצה שקטה) – לחצו [כאן](#)

אחד מהאתגרים הגדולים שלנו בחיים הוא, לדעת להכיל את הפער שבין החזון למציאות ובין השאיפות, למצוי. דומה שהפער הזה מובלט בפרשתנו, בהקשר של בניית הארון על ידי משה.

ספר דברים מתאר את אשר התרחש מיציאת מצרים ועד ההכנות לקראת הכניסה לארץ. יש פעמים שהתיאורים שונים והם מכילים דגשים שונים.

אחת הדוגמאות לכך היא בניית הארון.

בפרשתנו מעיד משה על כך שבנה את הארון: **"בַּעַת הַהוּא אָמַר ה' אֵלַי פָּסַל לְךָ שְׁנֵי לוּחַת אֲבָנִים פְּרָאשִׁימִים... וַעֲשִׂיתָ לָּךְ אֲרוֹן עֵץ"** (י,א) אין תיאור מוקדם המעיד שמשה בנה ארון, זאת ועוד, בנייתו של הארון מיוחסת לבצלאל ולא למשה. רבים מהפרשנים דנו בכך. נתמקד בפירושו של רש"י. לדעתו היו שני ארונות, האחד שבנה משה, שתפקידו היה לצאת עם ישראל למלחמות ובתוכו היו שברי הלוחות, וארון שני היה במשכן והוא נבנה על ידי בצלאל ובתוכו הונחו הלוחות השניים. (רש"י - דברים י,א ; במדבר י, לג).

הארון שבנה משה יועד להיות זמני, ומטרתו הייתה לקלוט את הלוחות שניתנו בהר סיני, עד חנוכתו של המשכן. לאחר שהועברו הלוחות החדשים לארונו של בצלאל, הונחו בארונו של משה שברי הלוחות. הסיבה לכך נעוצה בהבחנה הקיימת בין הלוחות הראשונים, לשניים.

הלוחות הראשונים היו א-לוהיים. לפני החטא, עם ישראל היה במדרגה רוחנית גבוהה, והם זכו בשל כך ללוחות שחוצבו ממרום קודשו, אולם לאחר הנפילה הגדולה, בעטיו של חטא העגל, הם היו זקוקים לכך שהכתב הא-לוהי יתגלם בעולם בלוחות מעשה ידי אדם. הלוחות הראשונים אמנם שבורים, אך הם שייכים למדרגה עליונה יותר, שעם ישראל לא היה ראוי לה באותה העת. ישראל נצטוו לשמור על הלוחות הללו, ולכן הם הונחו בארונו של משה, על מנת שילך לפנייהם במהלך מסעם, ובאמצעותו יוכלו לשאוף למדרגה גבוהה יותר.

הארונות היו שונים, האחד - מבית היוצר של משה, והשני - מבית המלאכה של בצלאל. שני הארונות נבנו על ידי דמויות שונות, בעלות תכונות שונות. חז"ל מתארים דיאלוג שמתקיים בין משה לבצלאל, בשאלה האם לבנות תחילה את המשכן, או קודם כל את כליו. משה איש הא-לוהים היה סבור שהקב"ה ציווה אותו לבנות את הכלים תחילה, ורק לאחר מכן את המשכן, כי יש עניין להתחיל את פרויקט הבניה על פי חשיבותו הרוחנית. בצלאל, איש המעשה, שידע לגלם את הרעיונות הא-לוהיים בתוך המציאות, חלק עליו. לדעתו, כשם שלפני קניית רהיטים יש

לבנות את הבית, כך יש צורך להקדים את בניית המשכן לבניית הארון. העולם הערכי זקוק לתנאים פיזיים שהרי ללא קמח אין תורה.

ארונו של משה הוא ארון שכולו חזון, ולכן בתוכו יהיו שברי לוחות א-לוהיים ושמימיים. בארונו של בצלאל שמייצג את העולם המעשי והפרגמטי, יהיו הלוחות השניים, שהם מעשה אדם. ארונו של בצלאל היה במשכן והוא שיקף את העולם המעשי העכשווי, ואילו ארונו של משה הלך לפני המחנה, כדרכם של חלומות ושאירות המלווים את האדם בדרכו.

שאירותיו של האדם גבוהות ונעלות, אבל מימושם יהיה חלקי אם בכלל.

הפער הגדול שקיים בין המציאות, לבין השאירות, עלול לגרום לייאוש ולתסכול. אולם אם יבין האדם, שגם אם רק חלק משאירותיו יושגו - זו הצלחה, וככל שיתעצמו שאירותיו, כך גם הישגיו ישגשו, הוא יוכל כל חייו לחלום מתוך ידיעה שחלק גדול מחלומותיו יהיו רחוקים ממימוש.

שני ארונות ליוו את עם ישראל במסעם אל הנצח. ארון אחד של בצלאל ובו הלוחות השניים, אותם לוחות שפוסלו בידי אדם, שמייצג את האדם ברגעיו העכשוויים. הארון השני שנבנה על ידי משה הונחו בו שברי הלוחות, שהם אות וזיכרון לשאיפה גדולה יותר. ארונו של משה ובתוכו הלוחות השבורים הלך מרחק שלושת ימים מהעם על מנת להראות להם את הדרך ולהאיר עבורם חזון גדול שיידרשו לשאוף אליו.

הרב מאיר נהוראי, רב המושב השיתופי משואות יצחק יו"ר ארגון רבני בית הלל, ר"מ בבית המדרש לנשים במגדל עז.

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il